

Statens arbeidsmiljøinstitutt
Postboks 8149 Dep
0033 OSLO

Deres ref

Vår ref
12/1225 TOK/

Dato
05.02.2013

Tildelingsbrev 2013 - Statens arbeidsmiljøinstitutt

1. INNLEDNING

Arbeidsdepartementet gir med dette rammer og retningslinjer for Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) virksomhet i 2013.

Det vises til Stortingets behandling av Prop. 1 S (2012-2013) fra Arbeidsdepartementet samt Innst. 15 S (201-2013). Med bakgrunn i dette har Arbeidsdepartementet utarbeidet tildelingsbrev som gir de økonomiske rammene for STAMI i 2013 og en nærmere beskrivelse av prioriteringer, mål og rapporteringskrav.

Målene som er angitt i dette tildelingsbrevet vil være styrende for instituttets virksomhet. Erfaringer tilsier imidlertid at det kan komme saker som det ikke er tatt høyde for ved årets begynnelse og som kan få stor oppmerksomhet og kreve betydelig innsats. STAMIs organisasjon må ha fleksibilitet til å påta seg nye oppgaver som gis av departementet på kort varsel.

STAMI har et selvstendig ansvar for å informere departementet dersom det oppstår vesentlige avvik i gjennomføringen av de prioriterte oppgavene eller i virksomheten for øvrig. Dersom STAMI vurderer at det er uklarheter i de rammene og retningslinjene som formidles, har etaten et selvstendig ansvar for å ta saken opp med departementet.

Innholdsfortegnelse:

1.	Innledning	1
2.	SATSINGSOMRÅDER, MÅL OG RESULTATKRAV	4
2.1.	Overordnede mål og strategier	4
2.2.	Mål og strategier for 2013	6
2.2.1.	Kunnskap om kjemiske og biologiske arbeidsmiljøforhold, herunder bidra til bedre oversikt over kjemikaliebruken i arbeidslivet i samarbeid med Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynet	7
2.2.2.	Kunnskap om mekaniske, psykososiale og organisatoriske arbeidsmiljøforhold	8
2.2.3.	Synliggjøring av STAMI som sentral formidler av kunnskap om sammenhengen mellom arbeid og helse	9
2.2.4.	Nasjonal koordinator for samarbeid mellom de arbeidsmedisinske avdelingene	9
2.2.5.	Formidling av kunnskap og samarbeid med Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynet, samt arbeidslivets parter, helsevesenet og forskningsmiljøer	9
2.2.6.	Videreutvikling av avdelingen Nasjonal overvåking av arbeidsmiljø og -helse (NOA)	10
2.2.7.	Internasjonalt arbeid	11
3.	BUDSJETT OG FULLMAKTER	12
3.1.	Budsjettrammer	12
3.2.	Bevilgningsmessige forutsetninger	12
3.2.1.	Fullmakt til å bruttoføre utgifter og inntekter utenfor statsbudsjettet	12
3.2.2.	Retningslinjer for eksternt finansierte prosjekter	12
3.2.3.	Likviditetsstyring	13
3.2.4.	Avsetninger	13
3.2.5.	Håndtering av eventuelle uforutsette utgifter	13
3.3.	Fullmakter	13
3.4.	Kontroll	13
4.	ØVRIGE RAMMER OG RETNINGSLINJER	14
4.1.	Risikostyring i etaten	14
4.2.	Økonomiforvaltning	14
4.3.	Oppfølging av eventuelle merknader fra Riksrevisjonen	14
4.4.	Økt rekruttering av personer med redusert funksjonsevne	15
5.	INNSTALL TIL BUDSJETTPROSESSEN OG RAPPORTERING	15
5.1.	Innspill til budsjettprosessen for 2014	15
5.1.1.	Innspill til budsjettproposisjon og tildelingsbrev	15
5.1.2.	Endelig innspill til tildelingsbrev, risikovurderinger og nye, store satsingsforslag 	15
5.2.	FoU behov	16
5.3.	Årsrapport 2012 og 2013	16
5.4.	Halvårsrapportering	17
5.5.	Øvrig rapportering	17
5.5.1.	Rapportering til statsregnskapet	17
5.5.2.	Løpende rapportering	17
6.	DIALOG OG PLANLAGTE MØTER	17

Vedlegg:

1. Fullmakter – Personal/administrative
 2. Rapporteringsoversikt 2013
 3. Møteplan for styringsdialogen 2013
-

2. SATSINGSOMRÅDER, MÅL OG RESULTATKRAV

2.1. Overordnede mål og strategier

Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) er det nasjonale forskningsinstitutt for arbeidsmiljø og arbeidshelse. Instituttet har som overordnet mål å skape, bruke og formidle kunnskap om sammenhengen mellom arbeid og helse. Sidestilt med og integrert i forsknings- og utredningsvirksomheten er service, utdanning og formidling med utgangspunkt i kunnskap om sammenhengen mellom arbeid og helse.

STAMI har følgende hovedmål for sin virksomhet:

1. Skape kunnskap om sammenhengen mellom arbeid, sykdom og helse
2. Kartlegge arbeidsmiljø- og helseforhold, vurdere risiko og bidra til forebyggende tiltak
3. Gjøre kunnskap om sammenhengen mellom arbeid, sykdom og helse kjent

Strategisk plan 2006 - 2015

Hovedmålene skal operasjonaliseres gjennom STAMIs strategiske plan for perioden 2006 - 2015. Planen innebærer en tydeliggjøring av satsingsområdene og klargjøring av prioriteringene.

STAMI skal prioritere sine forskningsområder ved å avveie forskningsområdets relevans etter følgende kriterier:

- potensial for forebygging
- nasjonal betydning
- omfang og alvorlighet av sykdommer og plager i befolkningen
- forskbarhet
- vitenskapelig betydning
- egen kompetanse og tilgjengelige ressurser

STAMIs forskningsfelter ble evaluert av et internasjonalt panel i regi av Forskningsrådet i 2011, med gode tilbakemeldinger fra evalueringspanelene. Departementet legger til grunn at STAMI i sitt innledende arbeid med å utarbeide ny strategisk plan for perioden etter 2015 også ser hen til de vurderinger som er fremkommet i evalueringen.

Satsingsområder

Forskning ved STAMI skal ha relevans for arbeid og helse og skal bidra til kunnskap som skal benyttes til forebyggende virksomhet. Forhold av både positiv og negativ betydning for helse og arbeidsevne skal studeres. Følgende forskningsfelter er de som instituttet prioriterer høyest og som instituttet til en hver tid skal ha kompetanse på:

Eksponeeringer i arbeidslivet

- psykologiske, sosiale og organisatoriske arbeidsmiljøfaktorer

- kjemiske og biologiske arbeidsmiljøfaktorer
- påvirkninger på muskelskjelettsystemet
- ulykker

Mekanismer for arbeidsrelaterte helseeffekter

- biologiske, fysiologiske og kjemiske/biokjemiske mekanismer
- psykologiske mekanismer
- sosiale mekanismer
- individuell følsomhet

Helseeffekter

- muskelskjelettlidelser
- luftveissykdommer
- effekter på sentralnervesystemet
- hjerte- og karsykdommer
- kreftsykdommer
- mental helse

STAMI skal så langt det er mulig dekke de foreliggende forskningsbehov innenfor sine satsingsområder i tråd med strategisk plan 2006-2015. Som det nasjonale forskningsinstituttet på arbeidsmiljø og -helseområdet er STAMI også nasjonalt kompetansesenter for forskning på arbeidsrelaterte kjemikalieskader. Instituttet har således ansvar for å opprettholde kompetanse på og prioritere dette fagfeltet spesielt. Samtidig skal instituttet også prioritere de andre fagfeltene i strategisk plan, og for å nå disse målene må også innsatsen når det gjelder psykososiale og organisatoriske arbeidsmiljøfaktorer fortsatt styrkes. I tillegg skal vekselvirkningene mellom alle disse arbeidsmiljøfaktorene samt arbeidsmiljørelevansen synliggjøres.

STAMI skal bidra med kunnskap til arbeidet med et inkluderende arbeidsliv og til overvåking av arbeidsmiljøfaktorer av betydning for helse. Formidling av samfunnsnyttig kunnskap fra de ulike forskningsaktivitetene skal prioriteres.

STAMI skal videreutvikle samarbeidet og kunnskapsdeling med Arbeidstilsynet og Petroleumsstilsynet. STAMI skal blant annet bidra i utviklingen av etatenes strategier for å møte både eksisterende og kommende arbeidsmiljøutfordringer og risikoforhold. Andre viktige målgrupper for STAMIs arbeid er partene i arbeidslivet, ledere og ansatte i virksomhetene, bedriftshelsetjenesten, helsevesenet inkludert de arbeidsmedisinske avdelingene og forskningsmiljøene.

STAMI skal arbeide med forskning og kunnskapsoppbygging når det gjelder påvirkninger i arbeidsmiljøet, hvordan årsaksforholdene er mellom disse påvirkningsfaktorene og arbeidsrelatert sykdom, samt omfanget og karakteren av arbeidsrelatert sykdom i norsk arbeidsliv.

STAMI må prioritere ressursbruken og innretningen av sine aktiviteter slik at forskningen i størst mulig grad er relevant i forhold til hva instituttet og arbeidsmiljømyndighetene vurderer som de mest alvorlige risikoforhold i norsk arbeidsliv. Samtidig må den langsiktigheten som kreves ved grunnforskning ivaretas.

Departementet forutsetter at instituttet i størst mulig grad publiserer sine forskningsresultater i form av vitenskapelige publikasjoner i internasjonale, fagfellebedømte tidsskrifter og at forskningen holder høy internasjonal kvalitet og relevans.

Departementet forventer også at STAMI formidler relevant kunnskap til sine målgrupper. I tillegg forventer departementet at STAMI underretter bl.a. relevante tilsynsmyndigheter om viktige vitenskapelige funn, både fra egen og annen nasjonal og internasjonal forskning.

I instituttets årsrapport skal det fremgå hvilke forskningsaktiviteter som er gjennomført, og det skal begrunnes hvordan aktivitetene har vært relevante og har bidratt til å dekke de mest sentrale kunnskapsbehov mht arbeidsforhold som påvirker helse.

Resultatkrav og styringsparametere

Aktuelle styringsparametere for STAMI må primært knyttes til vurdering av ressursinnsats, relevans, fremdrift og måloppnåelse innen de prioriterte fagområdene, jf. pk. 2.2. Rapportering gis i STAMIs årsrapport dersom ikke annet er spesifisert.

Departementet ber om at STAMI på overordnet nivå rapporterer på ressursinnsats, relevansvurderinger og resultater, inkludert publisering, dr.gradsproduksjon etc. innenfor de prioriterte fagområdene. Det skal også rapporteres om eventuelle avvik i forhold til planer som vil kunne medføre vesentlige forsinkelser eller påvirke måloppnåelsen.

I årsrapporten skal det også inngå en beskrivelse og overordnet rapportering av konkrete forskningsprosjekter under de prioriterte fagområdene som i det aktuelle budsjettår har oppnådd resultater som ansees å være av spesiell interesse for arbeidsmiljømyndighetene, arbeidslivets parter, samt STAMIs målgrupper for øvrig. Departementet forutsetter at STAMI også løpende formidler resultater fra konkrete forskningsprosjekter til sine målgrupper gjennom instituttets informasjonskanaler og gjennom den populariserte årsmeldingen.

2.2. Mål og strategier for 2013

STAMI skal bidra til følgende delmål i Prop. 1S (2012-2013):

- Delmål 4: Øke omfang og kvalitet på kunnskap om arbeidsmiljøforhold og storulykkerisiko.

STAMIs forskning skal ha relevans for arbeid og helse. I 2013 skal STAMI på bakgrunn av sine hovedmål og strategiske prioriteringer skape, kartlegge og formidle kunnskap som er relevant for arbeidsmiljø. Følgende forskningsfelt og områder skal prioriteres i 2013:

2.2.1. Kunnskap om kjemiske og biologiske arbeidsmiljøforhold, herunder bidra til bedre oversikt over kjemikaliebruken i arbeidslivet i samarbeid med Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynet

I norsk arbeidsliv er det fortsatt store utfordringer knyttet til tradisjonelle yrkesskader med opphav i kjemisk/biologisk eksponering. STAMI skal i 2013 skape, kartlegge og formidle kunnskap om eksponering for kjemikalier/biologiske faktorer og helseeffekter av dette.

STAMI har et særskilt ansvar for å formidle kunnskap, både fra egen og annen nasjonal og internasjonal forskning til tilsynsmyndighetene om foreliggende og ny kunnskap om helseeffekter av kjemiske/biologiske arbeidsmiljøforhold.

Instituttet skal videreføre sitt arbeid med eksponeringsstudier og epidemiologiske studier knyttet til kjemisk helsefare i arbeidslivet, og søke å utnytte sin kompetanse på området til å identifisere nye problemstillinger i arbeidslivet hvor det er behov for økt kunnskap om eksponering og årsakssammenhenger. Instituttet skal i 2013 fortsatt prioritere kunnskapsoppbygging på nanoteknologiområdet.

Det skal videre studeres hvordan kjemiske og biologiske arbeidsmiljøeksponeringer påvirker biologiske prosesser av betydning for sykdomsutvikling (mekanismestudier).

Kunnskapen om bruken av kjemikalier i arbeidslivet er ikke tilstrekkelig. Arbeidsmiljømyndighetene har de senere årene ved flere anledninger erfart at historiske eksponeringsdata fra arbeidslivet ikke har vært lagret hos arbeidsgiverne på en systematisk og hensiktsmessig måte, noe som har vanskeliggjort innhenting av historiske eksponeringsdata. På denne bakgrunnen ble det i 2007 opprettet en arbeidsgruppe med representanter fra STAMI, Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynet, LO og NHO for å utrede muligheter til å få bedre oversikt over kjemiske eksponeringer i arbeidslivet. Som et ledd i arbeidet med å bedre kunnskapen ble det bl.a. foreslått å innføre en plikt for virksomheter til å sende inn resultater fra eksponeringsmålinger til EXPO-databasen.

Departementet har bevilget særskilte midler til et pilotprosjekt for oppfølging av dette arbeidet. Videreutviklingen innebærer sikring av tekniske løsninger som sørger for å dekke kravene til tilgjengelighet, datasikring mv. STAMI har hatt det faglige og økonomiske ansvaret for gjennomføringen av utviklingsarbeidet og har koordinert arbeidet med Arbeidstilsynet, Petroleumstilsynet og andre involverte virksomheter. I 2012 har STAMI, i samarbeid med Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynet sluttført dette arbeidet, og oppsummert erfaringer fra pilotutprøving i utvalgte næringer.

Prosjektgruppen oversendte i 2012 en sluttrapport til Arbeidsdepartementet, hvor det ble anbefalt å gå videre med planene om å utvikle EXPO til et permanent eksponeringsregister med basis i den utviklede infrastrukturen, i tråd med arbeidsgrupperapportens konklusjon fra 2008. Departementet forutsetter at STAMI i samarbeid med Arbeidstilsynet og Petroleumsstilsynet i 2013 fortsetter arbeidet med å klargjøre EXPO som nasjonal eksponeringsdatabase med rapporteringsplikt, i påvente av den videre behandling av denne saken.

STAMI skal fortsatt overvåke og bidra til kunnskapsutviklingen mht. negative helseeffekter og trygg håndtering av nanoteknologi.

I samarbeid med Arbeidstilsynet og Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) skal STAMI fortsette å følge opp innføringen av EUs nye kjemikalielovgivning REACH.

2.2.2. Kunnskap om mekaniske, psykososiale og organisatoriske arbeidsmiljøforhold

Muskel- og skjelettlidelser og psykiske lidelser har gjennom flere år klart vært de største diagnosegruppene for langtids sykefravær og uførepensjonering i norsk arbeidsliv. Årsakssammenhengene bak sykefravær og utstøting fra arbeidslivet er sammensatte og komplekse. Det er imidlertid klart at ulike typer helseproblemer, med påfølgende fare for langvarig eller permanent utstøting fra arbeidslivet, i mange sammenhenger helt eller delvis kan skyldes arbeidsrelaterte forhold.

På bakgrunn av dette skal STAMI i 2013 skape, kartlegge og formidle kunnskap innenfor følgende områder:

- Muskel- og skjelettbelastninger
- Psykososiale og organisatoriske arbeidsmiljøfaktorer
- Utstøting og inkluderende arbeidsliv

Prosjektet "Den nye arbeidsplassen" skal prioriteres spesielt under dette resultatmålet. Prosjektet omfatter nå mer enn 8 000 ansatte som følges over flere år med gjentatte undersøkelser av arbeidsmiljø, arbeidsinnhold, holdninger til arbeid, helse og funksjonsevne. Det skal også undersøkes effekter som langtidssykefravær og uførepensjonering. Prosjektet har gjennom flere perioder vært finansiert av midler fra Forskningsrådet, og et delprosjekt har i 2011 og 2012 fått særskilte prosjektmidler fra departementet. Det vises i den anledning til tilsagnsbrev av 12. april 2011 og 30. mars 2012. Departementet forutsetter at STAMI fortsetter å søke aktivt om videre eksterne forskningsbidrag for å sikre videreføring av dette prosjektet.

Instituttet skal i 2013 fortsatt prioritere kunnskapsoppbygging på området arbeidstidsordninger og helse, spesielt gjennom studier knyttet til natt- og skiftarbeid.

2.2.3. Synliggjøring av STAMI som sentral formidler av kunnskap om sammenhengen mellom arbeid og helse

STAMIs formidlingsaktiviteter skal bidra til å synliggjøre instituttet som nasjonalt arbeidsmiljøinstitutt og leverandør av kunnskap om sammenhengen mellom arbeid og helse. Instituttets rolle som aktør i samfunnsdebatten skal styrkes gjennom formidlingsaktivitetene. STAMI skal kontinuerlig videreutvikle kanalene for informasjon for å styrke tilbudet til alle målgrupper. Formidlingstilbudet skal omfatte kurs, konferanser og seminarer, tilrettelagt informasjon og ukentlige nyhetsbrev på www.stami.no, systematisk medie- og samfunnskontakt, samt utgivelse av faktaark og fagbladet Arbeid og helse. STAMI skal også tilby bibliotek tjenester.

2.2.4. Nasjonal koordinator for samarbeid mellom de arbeidsmedisinske avdelingene

Departementet har i samarbeid med Helse- og omsorgsdepartementet, fastsatt et mandat for STAMIs koordineringsrolle av felles problemstillinger og utredninger ved de arbeidsmedisinske avdelingene i Norge.

Departementet forutsetter at STAMI i 2013 fortsatt ivaretar koordineringsrollen, bl.a. i form av ressursbruk øremerket dette formålet.

2.2.5. Formidling av kunnskap og samarbeid med Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynet, samt arbeidslivets parter, helsevesenet og forskningsmiljøer

STAMI skal formidle kunnskap om sammenhengen mellom arbeid og helse til Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynet, og bidra til tilsynsetatenes strategier, satsinger og prioriteringer. STAMI skal også ha dialog med Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynet om fremtidige kunnskapsbehov.

STAMI skal samarbeide med arbeidslivets parter gjennom deres deltakelse i referansegrupper knyttet til enkelte av prosjektene samt gjennom instituttets fagråd.

STAMI skal fortsette å søke forskningssamarbeid med relevante nasjonale og internasjonale forskningsmiljøer der dette er relevant, inkludert vitenskapelige miljøer knyttet til helsevesenet.

Følgende aktiviteter skal blant annet gjennomføres i 2013:

- Toksikologisk ekspertgruppe for administrative normer (TEAN) skal yte faglig bistand ved neste revisjon av grenseverdier og tiltaksverdier. STAMI skal bistå Arbeidstilsynet ved å delta i Nordisk Ekspertgruppe (NEG) og ved å være observatør i EUs vitenskapelige komité for yrkesmessige grenseverdier (Scientific Committee for Occupational Exposure Limits, SCOEL)
- I samarbeid med Arbeidstilsynet og Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) skal STAMI fortsette å følge opp innføringen av EUs nye kjemikalielovgivning REACH se for øvrig under punkt 2.2.1).

- Videre oppfølging/utvikling av EXPO-databasen (se også under punkt 2.2.1)
- STAMI, Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynet skal fortsette sitt samarbeid om videreutvikling av overvåkingssystemet for arbeidsmiljø og -helse (NOA) som er etablert ved STAMI. I 2013 skal STAMI/NOA, i samarbeid med tilsynsetatene, fortsette å prioritere kvalitetsvurdering, systematisering, bearbeiding og tolking av data og dokumentasjon om arbeidsmiljø og arbeidsrelaterte helseskader.
- STAMI skal bistå Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynet i etatenes arbeid med FoU-oppgaver.
- STAMI skal fortsatt bistå Arbeidstilsynet i tilsynets sykefraværssatsing og oppfølging av bedriftshelsetjenesten jf. retningslinjer for fagsekretariatet for bedriftshelsetjenesten og vedlegg til samarbeidsavtalen mellom STAMI og Arbeidstilsynet.
- Det vises til regjeringens nasjonale strategi for forebygging av ulykker 2009-2014 der STAMI deltar i arbeidsgruppe som følger opp strategien. STAMI ved NOA skal delta i dette arbeidet med utgangspunkt i sin kompetanse og kapasitet på arbeidsulykkesområdet, og også bidra med relevant kunnskap og kapasitet inn i arbeidet med øvrige tiltak innen strategien.

2.2.6. Videreutvikling av avdelingen Nasjonal overvåking av arbeidsmiljø og -helse (NOA)

Nasjonalt overvåking av arbeidsmiljø - og helse (NOA) skal samle, kvalitetsvurdere, systematisere, bearbeide, tolke og formidle data og dokumentasjon om arbeidsmiljø og arbeidsrelaterte helseskader. Målsettingen er å fremskaffe pålitelig og kvalitetssikret underlagsmateriale til arbeidsmiljømyndighetene, partene i arbeidslivet, helsevesenet og andre forskningsmiljøer.

Det skal prioriteres å videreutvikle overvåkingssystemet og kontinuerlig opprettholde tett kontakt med dataleverandører, samarbeidspartnere og målgrupper i denne forbindelse. STAMI/NOA utarbeidet den nasjonale rapporten basert på EUROFOUNDs 5te Working Conditions Survey 2010 i 2012, og departementet forutsetter også at NOA i 2013 fortsatt holder løpende kontakt med Eurofound (Dublininstituttet) forut for gjennomføringen og oppfølgingen av den sjette runden av European Working Conditions Survey, som etter planen skal gjennomføres i 2015.

En viktig leveranse fra NOA er utarbeidelse av en rapport (Faktabok) hvert tredje år om bl.a. status og trender på arbeidsmiljøområdet basert på tilgjengelig informasjon om arbeidsrelaterte plager, sykdom og skader, fordelt på bransjer og yrker. Data som kan belyse utstøting fra arbeidslivet, gjennom bl.a. arbeidsrelatert sykefravær og uføretrygdning i ulike yrker/bransjer skal inngå. Faktaboken skal videre redegjøre for risikoforhold knyttet til eksponeringer i arbeidet (organisatoriske, psykososiale, kjemiske, ergonomiske og fysiske og ulykkesrisiko) og sammenholde dette med informasjon om mulige helseeffekter. Det skal legges vekt på å beskrive utvikling og trender over tid, slik at myndighetene får et bedre grunnlag for strategiutvikling og for å vurdere effekten av egen innsats. Neste faktabok skal etter planen foreligge i 2015.

Det pågår et arbeid under ledelse av Statistisk sentralbyrå, Arbeids- og velferdsdirektoratet og Arbeidstilsynet med å avklare endringsbehov i de nasjonale systemene for innmelding, registrering og statistikk på arbeidsskade- og yrkessykdomsområdene, jf EUs råds - og parlamentsforordning COM (2007) 46). Departementet forutsetter at STAMI v. NOA i nødvendig utstrekning deltar i arbeidet, og at NOA i samarbeid med Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynet fortsatt holder løpende kontakt med SSB i 2013 om utvikling og oppfølging av dette prosjektet.

Resultat og rapporteringer fra utvikling og drift av overvåkingssystemet skal synliggjøres gjennom den ordinære styringsdialogen med departementet, herunder i årsrapporten 2013.

2.2.7. Internasjonalt arbeid

I det internasjonale arbeidet ber departementet spesielt om at STAMI prioriterer det nordiske samarbeidet og EU/EØS-arbeidet, og at det forøvrig legges vekt på å delta i andre relevante internasjonale fora der det er viktig å ivareta norske interesser. Instituttet skal videreføre PEROSH - samarbeidet (Partnership for European Research in Occupational Safety and Health) med sine europeiske nasjonale søsterinstitutter om å identifisere viktige problemstillinger knyttet til kunnskapsbehov på arbeidsmiljøfeltet, samt søke å utvide grunnlaget for finansiering av forskning innen feltet arbeid og helse innen EUs rammeprogrammer.

I 2009 ble instituttet av Verdens helseorganisasjon (WHO) tilkjent status som "WHO Collaborating Center" på arbeidsmiljøfeltet. Departementet ber om å bli holdt løpende orientert om STAMIs rolle i og erfaringer med dette arbeidet også i 2013.

Instituttet skal som nasjonal instans rapportere om arbeidsmiljøforhold til European Working Conditions Observatory (EWCO) i tråd med de krav som er satt av European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions (EUROFOUND). Instituttet skal ha det operative ansvaret for arbeidet i tilknytning til EWCO. Dette innebærer blant annet kontakt med EWCOs forskningsledere vedrørende de norske bidragene, utarbeidelse og kvalitetssikring av de bidrag som skal leveres og deltakelse på de møter som avholdes innenfor dette nettverket. Fafo er nasjonalt senter for to andre nettverk i EUROFOUND, hvor den ene er Industrial Relations (EIRO) og den andre er Restructuring (EMCC).

3. BUDSJETT OG FULLMAKTER

3.1. Budsjetttrammer

<i>Kap. 0643 Statens arbeidsmiljøinstitutt</i>		(i 1 000 kr)
Post	Betegnelse	Budsjett 2013
50	Statstilskudd	104 850
Sum kap. 0643 Statens arbeidsmiljøinstitutt		104 850

Posten er justert for lønns- og prisvekst med 3,35 mill. kroner.

3.2. Bevilgningsmessige forutsetninger

3.2.1. Fullmakt til å bruttoføre utgifter og inntekter utenfor statsbudsjettet

Fullmakten innebærer at STAMI:

- i tillegg til inntekter fra bevilgning på post 50, kan disponere eksterne inntekter fullt ut til virksomhetens formål
- disponerer eventuelt positivt årsresultat og har ansvaret for å dekke eventuelt negativt årsresultat

3.2.2. Retningslinjer for eksternt finansierte prosjekter

Ekstern finansiering av STAMIs forskning skal som hovedregel gjennomføres som bidragsforskning, med hel- eller delfinansiering fra ekstern finansieringskilde.

Bidragsfinansiering vil normalt medføre at deler av slike prosjekter kan finansieres av instituttets grunnbevilgning. I slike tilfeller skal det vurderes hvorvidt prosjektet har positive faglige effekter for virksomheten og samfunnet for øvrig, som kan begrunne en slik delfinansiering fra instituttet.

Oppdragsfinansiering kan i visse tilfeller allikevel gjennomføres, dersom dette ikke er i strid med instituttets formål og partsuavhengighet. I slike tilfeller skal prosjekter fullt ut finansieres av oppdragsgiver. Dette innebærer at oppdragsgivere skal betale alle direkte og indirekte kostnader i prosjektene. Hovedformålet er å unngå en utilsiktet subsidiering av den eksternt finansierte virksomheten fra instituttets grunnbevilgning. STAMI må således ved oppdragsfinansiering utarbeide budsjetter for alle slike prosjekter som viser alle direkte og indirekte kostnader.

STAMI skal følge egne retningslinjer for ekstern finansiering av prosjektaktivitet. Det skal fremgå av de kontrakter som inngås med finansieringskilder om tiltakene som kontraktsfestes er oppdrags- eller bidragsforskning.

STAMI må kunne dokumentere de vurderinger og vedtak som gjøres med hensyn til om prosjekter på dette grunnlag aksepteres eller avslås.

3.2.3. Likviditetsstyring

STAMI får overført bevilgede midler ved kontante utbetalinger fra Arbeidsdepartementet i tråd med avtalt utbetalingsplan (i begynnelsen av hvert kvartal). Behov for endringer i utbetalingsplanen avklares løpende med departementet.

Det forutsettes at STAMI, med utgangspunkt i gjeldende kredittider, tilpasser investeringer og utgifter slik at oppgjørskontoen normalt ikke overtrekkes.

3.2.4. Avsetninger

STAMI beholder disposisjonsretten til et eventuelt positivt driftsresultat forutsatt at forpliktelsene knyttet til tilført bevilgning er oppfylt. Et oppsamlet kontant driftsoverskudd skal fordeles til spesifiserte avsetninger som inndekning av fremtidig driftsunderskudd, investeringer og lignende. Avsetningene skal fremgå av virksomhetsregnskapet. Instituttets samlede kontantbeholdning blir i alle tilfelle stående på oppgjørskonto i Norges Bank.

3.2.5. Håndtering av eventuelle uforutsette utgifter

Dersom det i løpet av året oppstår uventede utgifter, skal disse normalt dekkes ved omdisponeringer innenfor tildelt ramme.

Om det ikke er mulig å håndtere merutgiften innen egne rammer, skal saken tas opp enten om våren i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett eller om høsten i Omgrupperingsproposisjonen. Forslagene til justeringer skal inneholde:

- Begrunnelse for forslaget
- Redegjørelse for de viktigste forutsetninger og usikkerhetsmomenter knyttet til bevilgningsforslaget
- Informasjon om hvilke tiltak som er gjennomført for å begrense utgiftsøkning
- Forslag til inndekning av utgiftsøkningen

Frist for innspill til revidert budsjett:

1. mars 2013

Frist for innspill til omgrupperingsproposisjonen:

20. september 2013

3.3. Fullmakter

Vedlegg 1 gir en oversikt over personal-, økonomiske og administrative fullmakter som er delegert til STAMI.

3.4. Kontroll

Departementet og Riksrevisjonen kan til enhver tid be om innsyn i STAMIs bruk av midlene, jf. Bevilgningsreglementets § 17.

4. ØVRIGE RAMMER OG RETNINGSLINJER

4.1. Risikostyring i etaten

STAMI skal gjennomføre årlige risikovurderinger på overordnet nivå. Arbeidet med utforming av forslag til tildelingsbrev vil naturlig medføre at det gjennomføres risikovurderinger som utgangspunkt for de resultatmål som foreslås, herunder risiko for manglende måloppnåelse. Vurderingen skal gjennomføres i tilknytning til utarbeidelse av forslag til tildelingsbrevet for 2014 og vil være et element som skal inngå i diskusjonen om utforming av tildelingsbrevets målsettinger. Vi ber derfor om at et oppdatert risikobilde oversendes departementet i tilknytning til innsendelse av forslag til tildelingsbrev høsten 2013. Tidsfristen fremgår av rapporteringsoversikten som er vedlegg 2. Samtidig ber vi om at de mest kritiske risikovurderingene sendes som innspill til dagsorden for høstmøtet.

Vi ber om at det i årsrapporteringen for 2012 og 2013 tas med en egenevaluering av de risikovurderingene som var gjort mht. om den enkelte risiko som var vurdert, var av reell karakter og hvorvidt de kompensierende tiltak har bidratt til å redusere risikoen.

4.2. Økonomiforvaltning

Departementet forutsetter at STAMI har tilstrekkelig fokus på økonomistyring og prioriterer arbeidet med å etterleve kravene i økonomiregelverket. Etaten skal tilstrebe effektive og hensiktsmessige styringssystemer som har innebygd tilfredsstillende internkontroll. STAMI skal kunne dokumentere og fremlegge rutiner og retningslinjer for internkontroll, slik at fastsatte mål og resultatkrav følges opp, ressursbruken er effektiv og virksomheten drives i samsvar med gjeldende lover og regler.

Videre viser vi til bevilgningsreglementets bestemmelser knyttet til realistisk budsjettering. Kravet til realistisk budsjettering omfatter også poster med stikkordet "kan overføres", overslagsbevilgning og poster med merinntektsfullmakt.

Offentlige anskaffelser:

Departementet forutsetter at STAMI har tilstrekkelig kompetanse samt fungerende rutiner og kontrolltiltak for å sikre at eventuelle anskaffelser skjer i tråd med regelverket. Departementet ber om at det i årsrapporten kort redegjøres for instituttets arbeid og organisering for å sikre dette.

4.3. Oppfølging av eventuelle merknader fra Riksrevisjonen

Departementet ber om at STAMI redegjør for ev. merknader i avsluttende revisjonsbrev for 2012. Dette sendes virksomheten fra Riksrevisjonen innen 31. mai 2013. Departementet mottar Riksrevisjonens bemerkninger til uttalelse i juni. STAMI må på dette tidspunkt ha beredskap til å komme med ev. ytterligere svar.

4.4. Økt rekruttering av personer med redusert funksjonsevne

IA-avtalen krever at deltakende virksomheter skal forebygge og redusere sykefravær, styrke jobbnærvær og hindre utstøting og frafall fra arbeidslivet. Virksomhetene skal sette resultatmål for reduksjon i sykefraværet og økt sysselsetting av personer med nedsatt funksjonsevne, og stimulere til forlenget yrkesaktivitet etter fylte 50 år. Regjeringen har fra 2012 iverksatt en jobbstrategi for å få flere unge arbeidssøkere med nedsatt funksjonsevne inn i arbeidslivet. For å bidra til dette, skal STAMI sette et resultatmål for rekruttering av personer med nedsatt funksjonsevne, og i årsrapporten redegjøre for resultatoppnåelsen og de aktivitetene som er iverksatt for å oppnå målet.

5. INNSPILL TIL BUDSJETTPROSESSEN OG RAPPORTERING

5.1. Innspill til budsjettprosessen for 2014

5.1.1. Innspill til budsjettproposisjon og tildelingsbrev

Arbeidet med Prop. 1 S (2013-2014) og tildelingsbrev for 2014 vil være tema på etatsstyringsmøtet i mars 2013. Det er viktig at etaten og departementet er enige om hvilke utfordringer og målsettinger som skal danne utgangspunkt for utarbeidelse av innspill til budsjettproposisjonen og tildelingsbrevet. De målsettingene som vil fremgå av innspill til budsjettproposisjonen skal gjenspeiles i innspillet til tildelingsbrev der det foretas en avveining av detaljeringsnivået mellom hhv. proposisjon og tildelingsbrev. Departementet vil i etterkant av marsmøtet oversende nærmere bestilling av innspill. Fristen for innspill er satt til 2. mai 2013, jf. vedlegg 2.

5.1.2. Endelig innspill til tildelingsbrev, risikovurderinger og nye, store satsingsforslag

Som for tidligere år vil fristen for revidert og endelig innspill til tildelingsbrev være en uke før høstens etatsstyringsmøte. Departementet vil i forkant sende ut utkast til tildelingsbrev basert på endelig forslag til budsjettproposisjon, instituttets innspill til tildelingsbrev fra mai måned samt fjorårets tildelingsbrev. STAMI skal samtidig med innspillet også oversende et oppdatert risikobilde (se pkt. 4.1 over) som vil gjennomgås i tilknytning til tildelingsbrevets målsettinger.

Til høstmøtet skal det også oversendes eventuelle tema til nye, store satsingsforslag for 2015. Om aktuelt, skal STAMI innen 3. desember oversende ferdig utkast til satsingsforslag etter Finansdepartementets mal:

- forslag til bevilgning på alle relevante kapitler og poster
- tiltakets formål og varighet
- bakgrunn og behovet for tiltaket, beskrivelse av tiltaket og hvilke resultater tiltaket forventes å gi
- forventede økonomiske og administrative konsekvenser (i tråd med utredningsinstruksens bestemmelser, herunder tiltakets samfunnsøkonomiske

lønnsomhet og nyttevirkninger så langt som mulig målt i kroner samt ev. innsparinger over tid)

- en beskrivelse av hvordan resultatoppfølgingen skal foregå
- gjennomført/planlagt utredningsprosess bak forslaget, herunder kontakt med berørte parter
- beregning av eventuell kommunal medfinansiering
- samlet bevilgningsbehov for hvert av årene fra 2015 til 2018

Det gjøres i tillegg oppmerksom på at for IKT-forslag skal Difis selvdeklarasjonsskjema følge vedlagt, jf. FADs rundskriv P-10/2012.

5.2. FoU behov

Departementet har i tildelingsbrevene til Arbeidstilsynet og Petroleumsstilsynet anmodet om at eventuelle forslag til særskilte FOU-behov som søkes dekket av departementet påfølgende år, skal sendes departementet innen 1. oktober 2013. Det er videre forutsatt at innspillene, så langt det er hensiktsmessig, skal koordineres mellom Arbeidstilsynet og Petroleumsstilsynet. I den grad det er naturlig og hensiktsmessig bes STAMI også samarbeide med de to tilsynsetatene om deres forslag.

5.3. Årsrapport 2012 og 2013

I årsrapporten skal STAMI redegjøre for bruken av tildelte midler sett i forhold til oppnådde resultater knyttet til mål i tildelingsbrevet, jf. pkt. 2.1 og 2.2 om rapporteringskrav og styringsparametre. Det skal fremgå i hvilken utstrekning det arbeidet som er utført og de prioriteringer som er gjort, har bidratt til å realisere overordnede mål.

Årsrapporten skal inneholde virksomhetens årsregnskap, jf. pkt. 1.5.1 og 3.2.3 i Bestemmelser om økonomistyring i staten. I tillegg må det i årsrapporten for 2012 klart framgå hvordan basisbevilgningen (post 50) er fordelt på ulike aktiviteter i henhold til "Retningslinjer for statlig finansiering av forskningsinstitutter" (Rundskriv R-106). Den prosentvise andelen av ekstern finansiering med angivelse av finansieringskilder må også framgå av årsrapporten.

Vi vil understreke at etaten skal sende endelig årsrapport samtidig til Riksrevisjonen og departementet. Departementet ber om at årsrapporten blir sendt både pr. e-post til postmottak@ad.dep.no og vanlig post.

Årsrapport for 2012 skal sendes Riksrevisjonen og departementet innen 1. mars 2013. For å få tilstrekkelig tid til forberedelser til vårmøtet ber vi om at utkast til årsrapport oversendes 20. februar 2013.

Årsrapport for 2013 skal sendes Riksrevisjonen og departementet innen 3. mars 2014.

5.4. Halvårsrapportering

I halvårsrapporten skal det rapporteres om eventuelle større forsinkelser i fremdriften knyttet til oppgaver som er tillagt etaten gjennom tildelingsbrevet og eventuelt andre hendelser som påvirker ressursdisponeringen.

I tillegg skal det rapporteres på enkelte aktiviteter selv om det ikke er avvik ift. planlagt fremdrift. En oversikt over dette fremgår av rapporteringsoversikten (vedlegg 2).

Rapporten skal oversendes Arbeidsdepartementet v/Arbeidsmiljø- og sikkerhetsavdelingen **innen 15. august 2013** sammen med en oversikt over STAMIs regnskapsmessige status pr. 30. juni 2013.

5.5. Øvrig rapportering

5.5.1. Rapportering til statsregnskapet

STAMI skal rapportere månedlig om likvidbevegelser på sin oppgjørskonto i Norges Bank, jf. Bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 3.3.3.2. og Rundskriv R-106 fra Finansdepartementet. Rapport skal sendes til SSØ med kopi til departementet.

5.5.2. Løpende rapportering

Hvis STAMI i løpet av året finner at det vil oppstå vesentlige avvik eller forsinkelser i forhold til resultatkravene og andre føringer, jf. pkt. 2.1 og 2.2, skal det orienteres særskilt om dette. Vi ber også om at virksomheten da orienterer departementet om hvilke tiltak som vil bli gjennomført i den sammenheng.

6. DIALOG OG PLANLAGTE MØTER

Møteplan mellom STAMI og Arbeidsdepartementet for 2013 fremgår av vedlegg 3.

Med hilsen

Ragnhild Nordaas (e.f.)
ekspedisjonssjef

Tone Kjeldsberg
avdelingsdirektør

Kopi:
Riksrevisjonen via BØA (her)

Vedlegg: 3

Vedlegg 1 Personal og administrative fullmakter 2013

1. Ansettelser, opprettelse av stillinger og lønnsfastsettelse

1.1 Ansettelser, fullmakt til å opprette nye stillinger og fastsette lønn, delegeres til den enkelte virksomhet. I den grad annet ikke er bestemt ved lov eller fremgår av unntakene nedenfor.

1.2 Beslutning om å opprette stillinger fastsettes av virksomhetsleder.

1.3 Virksomhetene har ikke fullmakt til å opprette legestillinger selv. Ved eventuelle behov for nye *ikke-kliniske* legestillinger kan virksomheten rette en søknad til Arbeidsdepartementet.

2. Toppledere

2.1 Departementet foretar ansettelser i topplederstillinger og utnevnelser i embeter.

2.2 Departementet saksbehandler og avgjør også alle saker knyttet til topplederens arbeidsforhold, for eksempel angående:

- Alle typer permisjoner (utdanningspermisjon, velferdspermisjon mv.)
- Alle typer lønnsjusteringer (både midlertidige og permanente)

3. Fullmakt til å føre lokale lønnsforhandlinger

Det fremgår av hovedtariffavtalen hvilke virksomheter som har fullmakt til å føre lokale forhandlinger.

Departementet fører lokale forhandlinger for de som ikke har egen forhandlingsfullmakt.

4. Utdanningspermisjon med lønn

Samtlige av departementets underliggende virksomheter som selv ivaretar sin personaladministrasjon, delegeres fullmakt til å innvilge utdanningspermisjon med lønn inntil ett år i samsvar med statens sentrale retningslinjer.

5. Fullmakter ved erstatning til statsansatte for skade på eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten

Departementet gir Statens arbeidsmiljøinstitutt fullmakt til å fatte vedtak om erstatning på inntil kr. 20.000,- til statsansatte for skade eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten:

For øvrig skal erstatningskrav sendes Arbeidsdepartementet. Erstatninger utover kr. 20.000,- skal forelegges Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet via Arbeidsdepartementet.

Vedlegg 1 Personal og administrative fullmakter 2013

6. Fullmakter ved erstatningskrav mot staten

Dette gjelder krav mot staten om erstatning på grunnlag av alminnelige erstatningsregler. Unntatt fra reglene er ansvar i kontraktsforhold og ansvar i forbindelse med statens forretningsdrift.

Eventuelle krav om erstatning skal sendes Arbeidsdepartementet.

7. Fullmakt til å godkjenne søknader vedrørende regulativet for reiser innenlands for statens regning

Fullmakten gjelder myndighet til å godkjenne søknader vedrørende regulativet for reiser innenlands dekket innenfor Statens arbeidsmiljøinstituttets eget budsjett. Innvilgningen må gis i samsvar med retningslinjene i Personalthåndboken.

8. Fullmakt til å godkjenne søknader vedrørende regulativet for reiser utenlands for statens regning

Fullmakten gjelder myndighet til å godkjenne søknader vedrørende regulativet for reiser utenlands dekket innenfor Statens arbeidsmiljøinstituttets eget budsjett. Innvilgningen må gis i samsvar med retningslinjene i Personalthåndboken.

9. Fullmakt til å godkjenne søknader vedrørende flyttegodtgjørelse

Fullmakten gjelder myndighet til å godkjenne søknader vedrørende flyttegodtgjørelse dekket innenfor Statens arbeidsmiljøinstituttets eget budsjett. Innvilgningen må gis i samsvar med retningslinjene i Personalthåndboken.

10. Fullmakt til å tilstå arbeidsgiverfinansiert elektroniske kommunikasjonstjenester

Fullmakten gjelder myndighet til å avgjøre hvem som tilstås arbeidsgiverfinansierte elektroniske kommunikasjonstjenester dekket innenfor Statens arbeidsmiljøinstituttets eget budsjett. Innvilgningen må gis i samsvar med retningslinjene i Personalthåndboken pkt. 10.2 Elektroniske kommunikasjonstjenester (telefon mv.).

Vedlegg 2: Rapporteringsoversikt 2013 - STAMI

Frister	Aktivitet
15. januar	⇒ Regnskapsrapport til statsregnskapet
28. januar	⇒ Kapitalregnskapsposter (Statens aksjeinteresser)
1. februar	⇒ Rapportering av anvendt kontoplan og regnskapsprinsipp ⇒ Standardtabeller for forvaltningsorgan med særskilte fullmakter, jf. FINs rundskriv R-9/2012
11. februar	⇒ Beholdningsoversikt for virksomheter med særskilte fullmakter (nettobudsjetterte), jf. FINs rundskriv R-8/2012
20. februar	Utkast til <i>årsrapport 2012</i> : ⇒ Rapport på resultat i hht. mål og styringsparametere, jf. pkt. 2 (Herunder en redegjørelse for valg av regnskapsprinsipper i ft. SRS og begrunnelse for ev. avvik (jf. ADs brev av 19.12.12)) ⇒ Rapporteringskrav under pkt. 4: ⇒ Risikostyring, jf. pkt. 4.1 ⇒ Økonomiforvaltning – offentlige anskaffelser, jf. pkt. 4.2 ⇒ Rekruttering av personer med nedsatt funksjonsevne, jf. pkt. 4.5 ⇒ Lærlinger i staten, jf. pkt. 4.6 ⇒ Viderebruk av offentlige data, jf. pkt. 4.7
1. mars	⇒ Endelig årsrapport 2012 til departementet og Riksrevisjonen, jf. pkt. 5,3 ⇒ Behov for bevilgningsendring – 1. halvår 2013 (RnB), jf. pkt. 3,2
2. mai	⇒ Innspill / Bidrag til Prop. 1 S (2013-2014) og tildelingsbrevet med utgangspunkt i bestilling fra departementet, jf. pkt. 5.1.1 ⇒ Innspill til standardiserte nøkkeltall til Prop. 1 S (2013-2014)
15. august	⇒ Halvårsrapporten (avvik) oppgaver og budsjett, jf. pkt. 5.4
1. oktober	⇒ Eventuelle forslag til særskilte FoU-behov 2014, jf. pkt. 5.2
En uke før møtet i oktober	⇒ Innspill til tildelingsbrev for 2014 med utgangspunkt i <u>utkast</u> fra departementet jf. pkt. 5.1.2 ⇒ Oppdatert risikobilde basert på innspill til tildelingsbrev for 2013, jf. pkt. 4.1 ⇒ Ev. forslag til tema for store satsinger 2015, jf. pkt. 5.1.2
3. desember	⇒ Nye store satsingsforslag for 2015 basert på mal fra Finansdepartementet, jf. pkt. 5.1.2
20. februar 2012	Ferdig utkast til <i>årsrapport for 2013</i> : ⇒ Rapport på resultat i hht. mål og styringsparametere, jf. pkt. 2 ⇒ Rapporteringskrav under pkt. 4: ⇒ Risikostyring, jf. pkt. 4.1 ⇒ Økonomiforvaltning – offentlige anskaffelser, jf. pkt. 4.2.2 ⇒ Rekruttering av personer med nedsatt funksjonsevne, jf. pkt. 4.4

Vedlegg 3: Møteplan 2013 – Statens arbeidsmiljøinstitutt

Dato	→ Aktuelle tema for drøfting
12. mars	→ Etatsstyringsmøte våren, kl 1200 – 1500 – sted: AD
Forrige år (2012)/ Inneværende år (2013)	<i>Årsrapport 2012</i> ⇒ Kort gjennomgang og utsjekking av Årsrapport 2012 ⇒ Vurdering av forholdet mellom resultater og ressursforbruk ⇒ Konsekvenser for årets prioriteringer og fastsatte mål herunder avklaring av eventuelle innspill til RnB
Neste år (2014)	⇒ Arbeid med Prop. 1 S (2013-2014) og tildelingsbrev 2014
28. oktober	→ Etatsstyringsmøte høsten, kl 1200 – 1500 – sted: STAMI
Inneværende år (2013)	⇒ Status resultatoppnåelse 2013 iht. tildelingsbrevet – halvårsrapport ⇒ Eventuelle behov for justeringer i forhold til fastsatte mål ⇒ Avklaring av eventuelle innspill til omgrupperingsproposisjonen 2013
Neste år (2014) + 1	⇒ Oppdatert risikobilde ⇒ Tildelingsbrev for 2014 ⇒ Tema nye store satsingsforslag 2015 (frist 3. desember)